

Corona en de gang naar de rechter in kort geding
DINSDAG 27 OKTOBER 2020

Pels Rijcken - 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

1. Meer maatregelen

Kort geding Stichting de Vijfde Macht c.s./ Staat

- Artikel 2 recht op leven en artikel 8 EVRM
- Nadruk op bestuurlijke structuur (OMT, BAO)
- 3 kernpunten in het verweer:
 - a. Overheid baseert het beleid op de adviezen van deskundigen;
 - b. Besluiten/maatregelen zijn onderwerp van politiek debat en behoren bij uitstek tot het veld van de uitvoerende macht. De rechter dient zich dan terughoudend op te stellen.
 - c. In crisissituaties heeft de uitvoerende macht vrijheid om beleidskeuzes te maken; vrijheid moet worden gegeven. Wijze hoe je met de maatregelen omgaat ligt bij de Staat.
- Vonnis van 3 april (Rechtbank Den Haag 3 april 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:3013) → rechter wijst vordering tot "volledige lockdown" af
 - Staat heeft in crisissituatie ruime beleidsvrijheid
 - Alleen rechterlijk ingrijpen als evident is dat de Staat onjuiste keuzes maakt en de Staat niet in redelijkheid voor het gevoerde beleid heeft kunnen kiezen
 - Staat mag op adviezen deskundigen vertrouwen, andere werkwijze niet goed denkbaar
- Kader wat geschetst wordt in het vonnis wordt ook gebruikt in latere uitspraken.

2. Niet voor mij!

3.

- Routekaart → ondernemingen naar de rechter stappen
- Maatregelen opgenomen in de noodverordeningen → ministers moet voorzitters van de veiligheidsrisico's opdracht geven om noodverordening in hun voordeel te wijzigen → wij willen open, de maatregelen gelden niet voor ons!
- 3 zaken: Big Gym (buiten sporten, zwembaden en contactberoepen), Kermisexploitanten, Coffeeshops
- Gelijkheidsbeginsel en verbod van willekeur → geen redelijk onderscheid met andere sectoren die wel weer open mogen
- 2 van de 3 zaken wel tot een zitting gekomen, in alle 3 de zaken niet tot een vonnis.
- "Waarom de Staat in redelijkheid tot een andere afweging gekomen?" → waarom is een pretpark anders dan een kermis, waarom is een zwembad anders dan een sportschool?
- Protocol betekent niet dat er geen noodzaak is tot andere maatregelen
- Ingehaald door de tijd → situatie over 1,5 week weer helemaal anders → zaak aan te houden totdat er meer duidelijkheid was → nieuwe OMT-adviezen afwachten.
- Nadat duidelijk werd dat de maatregelen werden versoepeld → vorderingen weer ingetrokken.

4. Ondertussen in de Veiligheidsregio's..

5.

- Toepassing van het beleid in een concreet geval → Kort geding Klimmuur Amsterdam → verschil tussen binnen- en buitensporten
- Ten onrechte als een binnensportfaciliteit gekenmerkt → kunnen ons dak en gevel openzetten → vergelijkbaar met een parkeergarage → sluiting i.s.m. de grondrechten en de noodverordening is onverbindend
- Voorzieningenrechter rechtbank Amsterdam 9 juni 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:2878
 - Beoordeling concreet geval behoort bij de Veiligheidsregio
 - Bestuursrechter is bevoegd vorderingen tegen Veiligheidsregio te beoordelen
 - Geen schending van grondrechten, anders gerechtvaardigd
- Vordering van de staat als tegen de Veiligheidsregio afgewezen.
- Hoe verhouden de maatregelen zich tot onze grondrechten?

Corona en de gang naar de rechter in kort geding
DINSDAG 27 OKTOBER 2020

- Bewegingsvrijheid, recht op eigendom, godsdienstvrijheid, demonstratievrijheid, persoonlijke levenssfeer
- Juridische discussie: is er een voldoende grondslag om een inbreuk te maken op de grondrechten? Noodverordening gebaseerd op artikel 176 Gemeentewet.
- Verplichten achter de voordeur kun je niet in een noodverordening zetten.
- Gebeurd de beperking op een evenredige manier en is het gerechtvaardigd? Kun je uitleggen dat een dergelijke maatregel nodig is?
- Recht op demonstraties ↔ bescherming van de volksgezondheid en openbare orde
- Regel bij demonstraties: mag maar moet wel 1,5 m afstand houden en kunnen houden
- Verbod op demonstraties door de rechter: unicum want rechter spreekt zich daar eigenlijk niet over uit.

6. Wetenschappelijke onzekerheid

7.

- Kort geding Stichting Viruswaarheid/Staat
 - Vordering bevel tot intrekken "vrijheidsbeperkende coronamaatregel"
 - "De maatregelen zijn onaanvaardbaar in de huidige omstandigheden en met het voortschrijdende wetenschappelijke inzicht"
 - Voorzienenrechter Rechtbank Den Haag 24 juli 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:6856
 - De maatregelen zijn niet onrechtmatig
 - Er is geen sprake van een gebrekkig besluitvormingsproces
 - De maatregelen zijn niet disproportioneel
 - "Het siert de Staat dat hij erkent niet 100% zeker te weten of de gekozen aanpak achteraf de beste zal blijken te zijn"
- Kort geding Koninklijke Horeca Nederland / Staat
 - "Bevel tot versoepelen 1,5 meter maatregel in horeca"
 - "Geef ons criteria en tijdspad voor versoepelingen"
 - Voorzienenrechter Rechtbank Den Haag 21 augustus 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:8051 en ECLI:NL:RBDHA:2020:8776
 - Staat heeft grote mate van beleidsvrijheid, noodverordeningen bieden vooralsnog voldoende wettelijke basis en er wordt gewerkt aan een wetsvoorstel
 - Verloop virus is te onzeker om objectieve criteria voor versoepeling en een roadmap kenbaar te maken
- Kort geding Stichting Viruswaarheid c.s./Staat
 - Inzage in "onderbouwing" maatregelen, rapporten en gespreksverslagen OMT ex art. 843a Rv
 - Rechtbank Midden-Nederland 9 september 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:3799
 - geen rechtmatig belang bij verstrekken stukken
 - rechtsbetrekking onvoldoende aannemelijk
 - vertrouwelijkheid stukken OMT weegt zwaarder dan belang verstrekken stukken
 - Hoger beroep ingesteld door Stichting Viruswaarheid

8. Toekomst

9.

- Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35526)
- Strengere eisen aan juridische onderbouwing en verankering
- Lokaal maatwerk versus gelijkheidsbeginsel
- Maatwerk versus uitlegbaarheid (voorbeeld knuffelgevaar)
- Nadeelcompensatie (horeca, nachtclubs, culturele sector)
- Geschillen over handhaving maatregelen